

1
Gitarer i toppklasse
for norske kjendiser

Strand Guitars

Av Emil L. Mohr

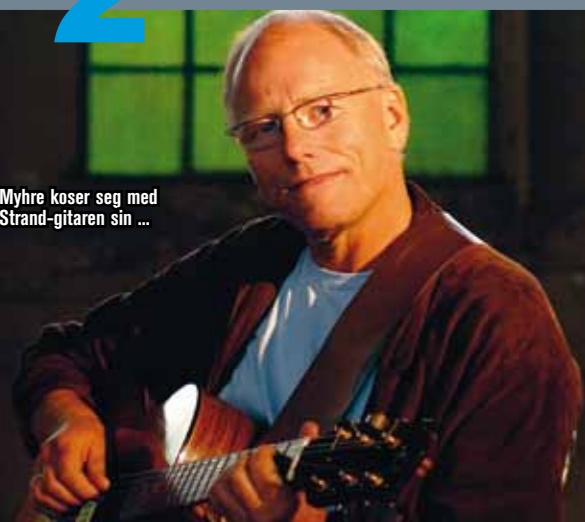
De holder kanskje til en smule "off Broadway". Men gutta bak Strand-fabrikken får seg stadig flere profilerte gitarkamerater. Vi har tatt en tur på besøk ...

LARS MARTIN MYHRE

– Jeg har kjøpt en barytongitar fra Strand som jeg er kjempefornøyd med. Jeg bruker den mye, og den vokser. Nå går jeg med planer om å la gutta lage en 12-strenger til meg.

2

Myhre koser seg med Strand-gitaren sin ...

Hvis du kommer Stavangerveien, og det er nok mest sannsynlig, ruller du av Tauferga, tar til høyre i rundkjøringen mot Jørpeland og fortsetter en drøy mil til. Så, hvis du har hatt hell med Google Maps, vil du før eller senere befinne deg utenfor en fryktinngytende stålport ved et vindskakt industriområde i

havgapet. Bare rolig, for snart dukker Odd Blikra Egeland og Ørjan Bråtveit Berge opp i en skranglende folkevognsboble, smiler pent og ubarbert og buzzer deg inn.

GITARFABRIKK

Her, i Rogalands pittoreske Ryfylke, har to USA-utdannede kompiser i 30-årene rigget seg til med en gitarfabrikk som er i ferd med å bli legendarisk. Etablerte størrelser som Lillebjørn Nilsen, Lars Martin Myhre og Anne Grete Preus er på kundelista, og synger Strand Guitars pris i presen med jevne mellomrom. Det samme er fortsatt fremadstormende krefter som Odd Nordstoga, Thomas Dybdahl og Vampkjekkasene Vidar Johnsen og Paul Hansen. Salig kaos hersker i produksjonslokalene idet Musikkpraksis blir innvilget audiens, midt i tilblivelsen av nok en «batch» lekre dreadnoughts, OO-modeller og – ja visst – sjappas første mandolingitar. Men etter litt

fiksing og ordning dufter det innbydende av kruttsterk vestlandskaffe, og herrene Egeland og Berge tenker seg for å turnere noen velvalgte spørsmål.

ROBERTS-DISIPLER

– Hvordan kan det ha seg at det finnes en gitarfabrikk på Jørpeland? Når, hvordan og hvorfor etablerte dere virksomheten? – Vi etablerte firmaet og verkstedet i 2005. Grunnen til at vi valgte å starte opp her, var at vi kom over et gammelt snekkerlokale som vi kunne få leie rimelig. Jørpeland er kanskje ikke så veldig sentralt, men det har vist seg at du trenger ikke å holde til i en storby for å få kunder. Det er nok mer avgjørende å ligge sentralt hvis du skal livnære deg av gitarreparasjoner. Vi holder kontakt med kundene via telefon og epost, enda mange reiser langveisfra for å komme på besøk.

– Hvilken bakgrunn har dere innen faget?

– Vi har tre års utdanning som gitarmakere samt seks måneders praksisopphold hos gitarbygger Daniel Roberts i USA. Og så begynner vi jo å få en del års erfaring – du lærer og plukker opp en del ting når du befinner deg på verkstedet fra klokka 07 til 15 hver dag i, ja det blir vel, seks år. Det er når du holder på med noe hele tida, du blir god, og det å bygge gitar på høyt nivå er krevende: Mange ting skal gjøres riktig, og marginene er små. Men vi er på ingen måte utlært og lærer stadig nye ting.

FAR FIKK FØRST

– Møtte dere motstand å la jantelov da dere åpnet businessen, hjemme eller borte?

– Vi møtte ikke noe motstand, men viste ganske tidlig at vi ikke ville få noe gratis og at markedet for denne type instrumenter var lite. Vi har jobbet oss opp sakte, men sikkert, med mål om å etablere oss og gjøre dette til et levebrød.

– Hva var den første gitaren dere bygget/solgte?

– Den første vi bygde og solgte, var en standard dreadnought. Vi var heldige og hadde bestilling på denne lengde for

vi startet verkstedet, fordi det var faren til en kompis av oss som ville sikre seg nummer én. Vi har i grunnen solgt alt vi har bygget, ganske fortløpende helt fra starten av. Det har vært bra for oss med tanke på å bygge opp verkstedet og hele tida kunne ta neste skritt.

DIGGER DIALOG

– Hva karakteriserer en god gitar fra en byggers synsvinkel?

– At man har en god dialog med kunden hvor man diskuterer og kommer fram til hva som er ønskelig. Viktige faktorer er at alle de 100 pluss delene en gitar består av, blir føyd sammen på en god måte, samt at treverkets egenskaper blir tatt hensyn til i utformingen.

– Hvilke gitarbyggere ser dere spesielt opp til og hvorfor?

– Vi har vel ingen som skiller seg spesielt ut i mengden. Det er blitt utrolig mange custom-byggere internasjonalt med en eller to ansatte som tar gitarbyggingen et skritt videre, som virkelig brenner for yrket og som lager instrumenter som overgår det meste du finner i butikkene her til lands. Det er ikke fritt for at man blir inspirert når man ser mye av de design-tingene som blir gjort.

– Hva gjør Strand-gitarene unike?

– Våre gitarer er unike fordi de er håndbygget i Norge og holder et internasjonalt høyt nivå. Vi er ikke ute etter å finne opp kruttet på nytt – vi ønsker å tilby kundene våre lyd og håndverk av ypperste klasse. Det vi også kan tilby, er en direkte dialog hvor kunden får være med og bestemme store deler av gitarens spesifikasjoner uten å måtte betale titusenvis ekstra.

BERGEN NESTE

– Hvor, bortsett fra på Jørpeland, får en kjøpt Strand-gitarer?

– Selv om vi foretrekker at kundene tar direkte kontakt med oss, har vi et lite utvalg gitarer på Hornaas Musikk i Oslo.

– Hvordan har interessen vært utenfor Norge? Gjør dere i det hele tatt framstøt ute?

– Vi har kun solgt ett instrument til utlandet, og det var til en engelskmann som var og spilte i Stavanger. Han fikk låne en gitar som han bare måtte kjøpe og ha med seg hjem til øyriket. Når det gjelder salget i Norge, har vi ennå mye å gå på: Til nå har vi solgt sikkert 60 prosent av gitarene til Oslo og Østlandsområdet, 30 prosent i Rogaland og ti prosent ellers. Vi har nesten ikke solgt noe til

MUSIKERE OM STRAND

LILLEBJØRN: – Jeg er en av Strand Guitars virkelig dedikerte fans, og er

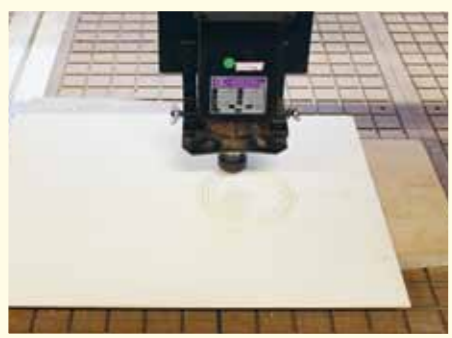
veldig begeistret for mine to Strand-gitarer. De er begge OM-modeller. Jeg kom første gang i kontakt med de flinke og hyggelige gitarbyggerne på Jørpeland da jeg ble anbefalt dem til reparasjon av min dyrebare Martin vintage tenorukulele.

PAIL HANSEN:

– Gitaren jeg kjøpte, heter Strand 0014. Jeg er utrolig godt fornøyd med den. Den låter veldig åpent og fint i toppen, og jeg har laget mange låter på den. Den innbyr særlig til fingerspill, med korte avstander på gripetrettet. Helt enkelt: Den låter utrolig bra.

BYGGEPROSESSEN STRAND GUITARS

1 MATERIALENE Brorparten av materialene får vi fra statene. Valget har selvsagt mye å si for lyden. Hvis vi bygger ti gitarer, trenger de ikke å låte likt – derfor varierer vi en del.

Simon Blundell fra Fender viser bunnen

2 TREVERK Den mest typiske kombinasjonen vår er indisk palisander og mahogni til sider og bunn, sitka-gran til lokk og mahogni hals med ibenholt til gripebrett og hodefiner.

3 KROPPEN Byggetrinn én er kassen eller kroppen. Mens Ørjan pleier å stå for sidene, lager Odd bunn og lokk. Etter at spantene er limt på, limer Ørjan selve kassen sammen.

4 INN-FRESING Neste skritt består i å freser inn binding og kantlister rundt det hele. Igjen, hvis vi bygger ti gitarer i en «batch», tar denne delen av prosessen rundt regnet to uker.

Sargene og bindingene sjekkes nøye.

5 HALSEN er det mye "putlearbeid" med. Først lager du gripebrettet: sager spor til bånd, limer på kantlister og monterer posisjonsmerker. Så lager du hodefiner.

6 LIMING Når du har alle delene klare, limer du på mahognihalsen. Deretter former du halsprofilen etterfulgt av en finpuss. Her går det et sted mellom to og tre uker.

7 FEMSTRØK Du sprayer fem strøk før du pusses ned, og fortsetter sånn gradvis. Vi legger på cirka 15 lakkstrøk totalt. Inkludert tørkebiten tar dette noe i nærheten av en måned.

8 LAKKERING Før du kan begynne med selve lakkeringen, må alle riper og ujevnheter pusses bort. Første ledd er å porefylle, det vil si å fylle porene i treverket. Siden sprayer du.

9 FINISH Da er det klart for våtsliping og polering. Vi begynner med sandpapir som har korning 800 og går gradene opp til 1200. Til slutt polerer vi med tøyfyllt for perfekt resultat.

Her er Odd Blikra Egeland og Ørjan Bråtveit Berge med to ferdige instrumenter.

10 SISTE JUSTERING Når du så strenger den opp, er gitaren i teorien klar. Det virker enkelt, men fordi bridge-pins og så videre skal tilpasses, går det fort to-tre dager per instrument

mp

Hvis vi bygger ti gitarer, trenger de ikke å låte likt.

FAKTA OM STRAND GUITARS

HVOR?

- Gitarfabrikk lokalisert i Stålverket på Jorpeland, Rogaland.

NÅR?

- Etablert av Odd Blikra Egeland og Ørjan Bråtveit Berge i 2005.

HVEM?

- Profilerte kunder: Lillebjørn Nilsen, Lars Martin Myhre, Anne Grete Preus, Thomas Dybdahl, Geirr Lystrup, Odd Nordstoga, Vidar «Vamp» Johnsen, Paul «Vamp» Hansen.

UTSALGSSTED:

- Oslo-forhandler: Hornaas Musik 4sound

MER INFORMASJON:
www.strandguitars.com

Bergensområdet og Trøndelag, som virkelig har store musikkmiljøer.

SÅ LOS ANGELES

– Hva kan dere si om økonomien etter seks års drift?

– Ingenting, he-he. Framgangen vi har hatt siden vi startet opp, har vært jevn og fin. Vi kjører en sunn linje på det økonomiske og bygger oss opp sakte, men sikkert. Du kan ikke kjøpe deg kunnskap innenfor dette yrket, derfor er det viktig at du holder beina på jorda og danner et bra fundament for en drift som skal vare i mange år. Vi føler vi har etablert oss godt innenfor musikkmiljøet i Norge. Ja, vi tror at de fleste gitarer nå

Gitaren jeg kjøpte, heter Strand 0014. Helt enkelt: Den låter utrolig bra.

har hørt om Strand Guitars i en eller annen sammenheng.

– Hva er ambisjonene videre?

– Det er å fortsette i samme spor, bli enda bedre og lage enda flere gitarer. Vi ser gjerne at gitarene våre dekker et større geografisk område. Hittil har vi stort sett solgt til Østlandsområdet og Rogaland, så vi har mye å gå på når det gjelder det norske markedet. Ellers har vi selvsagt også ambisjoner om å selge til utlandet – vi har jo flere ganger deltatt på NAMM-messa i Los Angeles, og det hadde vært spennende og fått eksportert noen gitarer.

OSLO
12. OKTOBER

SENNHEISER NORDIC
AUTUMN
SEMINARS

For fjerde år på rad arrangerer vi våre RF-seminarer hvor over 500 mennesker deltok i 2010. Sennheiser Nordic inviterer igjen, og vi håper du har lyst til å delta – enten du har deltatt før eller ikke. Digitale mikrofoner er et konsept du blir nødt til å forholde deg til. Derfor vil dette temaet også være en del av våre seminarer i høst. Sett kryss i kalenderen din nå og gå til www.sennheisernordic.no for å registrere deg. Vi ser frem til å se deg.